

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Solvuntur obiectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

lectionem suae beatitudinis naturalis, & quidem ceu boni sibi maximè proportionati & excellentis; ergo Angeli beatitudo naturalis est illud bonum excellens, quod Angelus in primo instanti proferebatur, adeoque in ejus profecutione peccavit. Jam verò non peccavit diligendo suam beatitudinem naturalem cum subordinatione ad supernaturalem, cum ut sic fuisset bonum honestum & actus meritorius: ergo tantum peccavit, illam cum omissione talis debita subordinationis diligendo.

§. II.

Solvuntur obiectiones.

5. **O**bjicies primò: Superbia Luciferi debuit fuisse appetitus excellentiae nondum possessa: at qui beatitudinem naturalem possidebat ab initio suae creationis: ergo ipse amor peccare non potuit. Major colligitur ex verbis S. Script. *præcatis, ascendam, similis ero, &c.* & ex D. Anselm. in l. de casu Diaboli dicente, *Angelum peccasse appetendo id, ad quod pervenisset, si stetit.* Hoc autem non est beatitudo naturalis, sed supernaturalis, ut per se patet.

Respondeo, distinguendo minorem, beatitudinem naturalem materialiter & entitative spectatam jam possidebat, concedo, formaliter & quatenus independenter à fine supernaturali habendam, sic nego. ergo amando suam beatitudinem materialiter & entitative spectatam non peccavit, concedo, formaliter habendam & ut deordinatam ab ultimo fine supernaturali, nego.

Ad auctoritatem D. Anselmi, nego subsumptum, nam Angelus peccavit inordinatè amando suam beatitudinem naturalem, ut inamissibilem, ad quam etiam inamissibiliter obtinendam pervenisset, nisi inordinatè amando peccasset.

Pari modo, si dicas, Beatitudo naturalis est objectum necessarii amoris, & pertinet ad ultimum finem naturalem, contra quem juxta supra dicta Angelus directè peccare non potest: ergo Angelus amando suam beatitudinem peccare non potuit, distinguo antecedens beatitudo naturalis materialiter in se spectata est necessarii amoris objectum, concedo, ut subordinata fini supernaturali, sic nego. Item pertinet ad ultimum finem naturalem sub priori consideratione, concedo, sub posteriori, & ut subordinata, nego. Sic enim substat præcepto supernaturali, quo tenebatur Angelus ex infusa virtute humilitatis suam beatitudinem diligere cum subordinatione ad finem ultimum supernaturalem.

6. **O**bjic. secundò. Si Angelus peccasset, suam beatitudinem non ordinando in finem supernaturalem tunc peccasset peccatò omissionis, & quidem contra præceptum Charitatis, quo tenebatur se & omnia sua referre in DEUM: sicut homo in primo instanti usus rationis omitendo hanc ordinationem peccat contra præceptum dilectionis DEI super omnia.

Respondeo distinguendo majorem. Si Angelus peccasset præcisè omitendo actum dilectionis, quo se & omnia referret in DEUM juxta positivum præceptum dilectionis, tunc peccasset peccatò omissionis, contra præceptum charitatis, concedo. Si peccasset eliciendo actum dilectionis erga seipsum, sine ordine ad supremam dignitatem, ne-

go, sic enim repugnabat præcepto humilitatis negativo, quo prohibemur complacentiam nostrorum perfectionum subtrahere superiori dignitati & excellentiae.

Dices. Juxta S. D. 2. 2. q. 133. a. 1. quiescere in minori recusando tendere ad majora est peccatum pusillanimitatis; sed si Angelus peccasset, quiescendo in sua naturali perfectione cum neglectu superioris beatitudinis, haud aliter peccasset: ergo ipse peccatum non fuisset superbia, sed pusillanimitatis.

Respondeo. Si quis recusat tendere ad majora ex animi dejectione, & desperatione illa conueniendi est vitium pusillanimitatis, concedo, si recuset ex illorum virtuali contemptu & complacentia inferiorum, quo modo Angelus negligit tendere ad beatitudinem supernaturalem, nego.

Objic. tertio. Si Lucifer juxta nostrum exemplum modum peccasset, tunc illum appetitum beatitudinis naturalis præcedere debuit iudicium in intellectu practico, quo practice judicaret beatitudinem naturalem sibi esse profecutendam suo ordine ad DEUM, ut ultimum finem supernaturalem: quia voluntas tanquam caeca potentia nihil amplectitur objectum, nisi quod dicitur intellectu intimatur, & judicatur amplectendum, atque tale iudicium in Angelico intellectu practico non potuit: cum sit formaliter erroneum: ergo.

Respondeo, distinguendo majorem, debuit præcedere tale iudicium, quo judicaret in actu exercitò & ex modo tendendi omitendum esse ordinem ad finem supernaturalem, concedo, quo judicaret in actu signato & ex parte voluti, nego majorem, sed tale iudicium non potuit præcedere, cum sit formaliter erroneum; posteriori modo, concedo; priori, nego minorem & consequentem.

Sensus est, quòd cum in primo instanti creationis primus Angelus haberet iudicium practicum de amanda sua beatitudine cum subordinatione ad ultimum finem supernaturalem, in secundo instanti malitiosè voluntatis applicatione intellectus practicus ipsius neglexerit attendere ad illam debitam subordinationem, & regulam præceptivam ipsius, quam privativam inconsiderationem, seu neglectum debite attentionis ad regulam superioris in voluntate statim subsecutus fuit inordinatus amor propriae naturalis perfectionis & beatitudinis. Unde quia omisso debiti ordinis non relucebat, aut proponebatur ab intellectu ex parte ipsius objecti, non erat iudicium practicum omitendo tali ordine in actu signato; erat tamen in actu exercitò, eò quòd intellectus in ipso exercitò representandi beatitudinem naturalem neglexerit attendere ad regulam præceptivam illius ordinis, qui error non dicitur formalis, sed privativus non ingreditur ipsum objectum; dicitur tamen virtualis, quia est culpabilis inconsideratio, & est sufficiens ad peccaminosam determinationem voluntatis, ac si formalis error præcessisset.

Dices. Si illa intellectus practici inconsideratio fuit privativa, defectuosa & culpabilis, tunc fuit ex mala applicatione voluntatis malitiosè minus attentis: ergo illam voluntatis applicantis malitiam iterum debuit præcedere aliud defectuatum iudicium intellectus, & sic in infinitum.

Respondeo intellectum dirigentem & voluntatem applicantem ad invicem exercere mutuam causalitatem ac prioritatem à quo, & sic voluntatis applicatio secundum prioritatem in genere causæ efficientis applicativæ præcedit defectuosum iudicium & inconsiderationem intellectus practici, cuius iudicium practicum seu inconsideratio privativa præcedit multoties applicationem voluntatis in genere causæ formalis directivæ, unde non sequitur processus in infinitum.

§. III.

Refelluntur consuetudines aliorum opinioniones.

¶ Inferes primò. Angelum non peccasse formaliter appetendo veram æqualitatem cum DEO; quia primum Angeli peccatum fuit actus absolutus & efficax; sed is non potuit terminari ad æqualitatem cum DEO: actus quippe absolutus & efficax non potest terminari ad objectum simpliciter & absolute impossibile: sed tale objectum est æqualitas cum DEO. Neque dici potest, quòd Angelus illam æqualitatem appetierit ut possibilem, sic enim supponeretur formalis & crassissimus error in Angeli intellectu. Dixi tamen *formaliter appetendo veram æqualitatem*: Cum enim Angelus peccans ex modo tendendi in suis naturalibus constituerit totam suam beatitudinem, ac si ad illam sibi ipsi sufficeret, neque eandem alteri deberet, ideo bene dici potest, quòd virtualiter & interpretative æqualitatem non quidem Arithmeticam, sed proportionalem affectaverit cum DEO, qui solus sibi ad beatitudinem sufficit. Et in hunc sensum exponi debent illa II. 14. *Similis ero altissimo, similitudine nimirum virtuali & proportionali, non formali.*

¶ Inferes secundò. Luciferum non peccasse per affectionem Tyrannicæ potestatis & dominationis. Primò, quia Angeli peccatum fuit circa finem ultimum, sed talis dominatio non potest esse finis ultimus. Secundò, quòd ejusmodi peccatum sit ambitionis, quòd præsupponit superbiam. Tertiò, quia primus Angelus peccando attraxit & seduxit alios, sed affectando Tyrannicam dominationem in alios, potius illos à se fecisset averfos.

¶ Inferes tertiò. Angelum non peccasse inordinato appetitu beatitudinis supernaturalis. Vel enim peccasset illam appetendo, tanquam propriis viribus consequendam, & sic appetisset bonum Chimæricum & impossibile, quòd primum rejecimus. Vel appetendo cum nimia intentione, uti Scotus existimat, sed neque istud dici potest, quia actus ex se honestus intentione non inficitur, sed perficitur. Vel quòd voluerit celerius illam obtinere, quàm fuerit à DEO statutum. Sed & iste loquendi modus est inconveniens, quæ enim mora brevior & celerior modus beatitudinem acquirendi haberi poterat, quàm ut Angelus post primum & unicum actum meritorium illam beatitudinem consequeretur?

¶ Inferes quarto. Neque peccatum Luciferi habere pro objecto exemptionem & independenciam moralem à DEO, eò quòd voluerit suo arbitrio relinqui nullis à DEO impositis præceptis, acque à regimine ejus absolutus, ut Derckennis existimat. Nisi enim prædictum appetitum in-

dependenciam ad sensum nostræ conclusionis explices, non minùs hæc independenciam moralis à Divinis præceptis est objectum simpliciter impossibile, quàm independenciam naturalis; præsupponeret quoque in Angelo iudicium formaliter erroneum, quò judicaret sibi possibilem rationem primæ regulæ: quæ cuncta dici non possunt. Adde, quòd independenciam à præceptis & regimine superioris magis sit objectum inobedientiæ, quàm superbiæ; fugæ, quàm profecutionis, ac superbiam prius naturâ supponat: ex inordinato enim affectu excellendi provenit libido dominandi, ex libidine dominandi, quòd *neq. Casar ferre priorem possit, Pompeiusque parem.*

¶ Inferes quintò. Unionem hypostaticam non fuisse objectum hujus primi peccati. Vel enim Angelus peccasset unionem hypostaticam sibi in primo instanti revelatam humanæ naturæ invidendo, vel inordinatè appetendo. Neutrum dici potest. Non quòd peccasset invidendo, quia invidia est actus fugæ, & circa alterum: atqui prima Voluntas Angeli non potuit esse actus fugæ, quippe naturâ suâ præsupponens amorem & profecutionem boni: nec potuit esse ad alterum, cum prima deliberatio naturæ rationalis sit circa se ipsam, & ultimum finem. Non etiam secundum dici potest, primò, quia primus actus Angeli est de ultimo fine, atqui unio hypostatica non est ultimus finis Angeli. Secundò, quia actus efficax fertur in objectum, ut propriis mediis assequibile; sed Angelus sine gravissimo errore non potuit apprehendere unionem hypostaticam, tanquam propriis mediis assequibilem.

§. IV.

Aliqua quesita expediuntur.

¶ Quæres primò. An Lucifer alios Angelos seduxerit? Respondeo seduxisse tum exemplo, tum suasionem. D. Th. hic a. 8. Colligitur ex S. Script. II. 14. ubi dicitur ad Luciferum juxta SS. PP. & Interpretum expositionem: *Tu terram tuam disperdidisti, tu populum tuum occidisti.* Et Job. 41. appellatur *Rex super omnes filios superbiæ.* Et SS. quoque PP. D. Bernardus de gradu humil. *Lucifer, inquit, filios superbiæ studuit sine malitia astibus inflammare.* Et Greg. Naz. Carm. 6. *multas sic ille cohortes, Regis ab obsequio magni, caribusque piorum abductos ad se allexit, &c.* Cæterum quòd non solum exemplo, sed & suasionem reliquos seduxerit, inde constat: non potuit alios exemplo seducere, nisi eis locutione manifestaret secretam suæ voluntatis superbiam, sed hanc ipsis manifestando, videtur eò ipso suavisse, ad quem enim alium in finem manifestasset, quàm ut in similem sententiam induceret? cum præcipue hoc superbis sit proprium, ut velint habere suarum opinionum sequaces & approbatores?

¶ Quæres secundò. An Lucifer non tantum fuerit primus dignitate inter Angelos peccantes, ut est comm. SS. PP. sed & inter omnes?

Respondeo affirmativè. Ita S. D. hic a. 6. conformiter ad S. Script. in qua Job. c. 40. sub figura Behemot Lucifer appellatur *principium viarum.* (h. e. creaturarum) *DEL.* quòd interpretans D. Greg. 32. Moral. c. 24. inquit: *Hunc primum*